

بعضی از نمایندگان - چه شد
رئیس رأی گرفتیم مخبر کمیسیون خبر
رود شد و مرخصی تصویب شد
(رأی بر تراجیع مرخصی آقای شایخ جلال
بشرح ذیل قرائت شد)
آقای آقا شایخ جلال نماینده محترم
با ارائه تصدیق دوفرا از بزرگان اطباء بر
لزوم مسافرت بجهت معالجه مرض قلبی تقاضای
سه ماه مرخصی از تاریخ یازدهم حمل
کرده اند کمیسیون عدرا ایشان را منعم و
موجه دانسته تصویب می نماید
رئیس - رأی میگیریم بر مرخصی آقای
آقا شایخ جلال از یازدهم حمل آقایانی که
تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . رأی بر دیگر
(بشرح ذیل قرائت شد)
آقای صولت السلطنه نماینده محترم
بواسطه گرفتاری های معلی مجبور بزمینت
بوده تقاضای سه ماه مرخصی کرده اند
کمیسیون پس از مذاقه تصویب مینماید که
از تاریخ یازدهم حمل هزار و سیصد و چهار
تا مدت دو برج خائب با اجازه باشند
رئیس - آقای سر کشیک زاده
(اجازه)
سر کشیک زاده - آقای صولت السلطنه
تا بحال دوسه مرتبه مرخصی خواسته اند و به
ایشان اجازه داده شده ولی بجای اینکه
تشریف ببرند بنده میدیدم در طهران تشریف
دارند از این جهت بنده مغایفم
رئیس آقای آقا میرزا شهاب
(اجازه)
آقا میرزا شهاب - همانظوری که
آقای سر کشیک زاده فرمودند آقای
صولت السلطنه اجازه مرخصی گرفته اند ولی
در موقعی اجازه بایشان داده شد که یکمدهتی
از مدتی که اجازه مرخصی خواسته بودند
گذشته بود و به علاوه یکمدهتی هم مرخصی
بوده اند و از آن اجازه استفاده نشده حالا
برای کارهای لازمشان اجازه خواسته اند
بروند
رئیس - رأی میگیریم .
آقایانی که مرخصی دو ماهه آقای
صولت السلطنه را از یازدهم حمل تصویب
میکند قیام فرمایند .
(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد . خبر دیگر
(بشرح ذیل قرائت شد)
آقای ناصر الاسلام نماینده محترم برای
استعلاج تقاضای قیامت از تاریخ یازدهم
حوت هزار و سیصد و سه تا اول حمل هزار و
سیصد و چهار کرده اند
کمیسیون عدرا موجه ایشان را پذیرفته
تصویب مینماید .
رئیس آقایانی که مرخصی ایشان را
تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
یکپیشنهادی رسیده است راجع بدستور
جلسه فردا قرائت می شود .
(بشرح آتی قرائت گردید)
نظر بلزوم توجه باصلاح امور
اقتصادی مملکت امضاء کنندگان ذیل
پیشنهاد میکنند راپرت نفت گیلان جزء
دستور جلسه آتی شود .
رئیس - آقای مشار اعظم
(اجازه)
مشار اعظم - بنده عقیده دارم که بهتر
اینست مجلس شورای ملی در هر کاری که
وارد میشود آن کار را با تمام برساند بعد به
کار دیگر بپردازد .
یک عده لوایح اینجهت است که از هر کدام
آن ها چند ماده بیشتر باقی نمانده است
خوبست اگر آقایان موافق باشند راپرت
راجع بنفت گیلان بگذارند
بعد از اینکه این لوایح نا تمام تصویب
شد آن وقت بمجلس بیاورند و در آن رأی
بگیریم
رئیس - رأی میگیریم
آقایانی که این تقاضا را تصویب میکنند
قیام فرمایند
(مده کمی قیام نمودند)
رئیس - تصویب نشد .
آقای دست قیب
(اجازه)
دست قیب - بنده عرضم راجع بهمین
مسئله بود که گذشت .
رئیس - آقای عدل الملک
(اجازه)
عدل الملک - عرضی ندارم
رئیس - آقای تدین
(اجازه)
تدین - عرضی ندارم
رئیس - آقای طهرانی
(اجازه)
آقا شایخ محمد علی طهرانی - بنده
رضی ندارم
رئیس - آقای نصرت الدوله
(اجازه)
نصرت الدوله - عرضی ندارم
رئیس - آقای حاج میرزا عبدالوهاب
(اجازه)
حاج میرزا عبدالوهاب - عرضی
ندارم .
رئیس - آقای افشار
(اجازه)
آقا میرزا رضاخان افشار - عرضی
ندارم .
رئیس - آقای عراقی
(اجازه)
حاج آقا اسمعیل عراقی - عرضی ندارم
رئیس - آقای رهنما
(اجازه)

رهنما - بنده هم عرضی ندارم
رئیس - آقای حائریزاده
(اجازه)
حائریزاده - بنده میخواهم پیشنهاد
کنم که لایحه سجل احوال قریب بانه ام است
واجرائی این قانون با بلدییه هاست و لایحه
قانون بلدییه هم از کمیسیون بیرون آمده و
چند روز دیگر هم ممکنست عمر این کمیسیون
منقضی نشود و اگر در مجلس مطرح نشود
این لایحه مجدداً محتاج بتجدید نظر در
کمیسیون جدید خواهد شد
بنابراین بنده تقاضا میکنم جزء دستور
جلسه بشود و مطرح شود بعد اگر خواستند
یک لوایح مهمتری را جزء دستور کنند آن
وقت بنده اعتراضی ندارم
رئیس - آقای تدین
بنده عقیده ام اینست که آقای حائری -
زاده صرف نظر ازین پیشنهادشان بکنند
و فردا همان قانون نظام اجباری جزء دستور
باشد بعد از اینکه این قانون تمام شد آن
وقت پیشنهاد ایشان جزء دستور شود
حائریزاده - بنده موافقم باشد بعد
رئیس - پس بعد پیشنهاد کنید
(مجلس بیست دقیقه بعد از ظهر
ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی -
مؤتمن الملک
منشی - علی اقبال الممالک
منشی - معظم السلطان

**جلسه یکصد و چهل دوم
صورت مشروح مجلس
یوم یکشنبه بیست و پنجم
حوت هزار و سیصد و سه
مطابق نوزدهم شعبان
المعظم ۱۳۴۳**

(مجلس دوساعت و سه ربع قبل از ظهر
بر ریاست آقای سهام السلطان نایب رئیس
تشکیل گردید)
(صورت مجلس یوم قبل را آقای آقا
میرزا جوادخان قرائت نمودند)
نایب رئیس - آقای مدبر الملک .
(اجازه)
مدبر الملک - قبل از دستور عرض دارم
نایب رئیس - آقای عراقی
(اجازه)
حاج آقا اسمعیل عراقی - بنده هم قبل از
دستور عرض دارم
نایب رئیس - آقای حائریزاده
(اجازه)
حائریزاده - قبل از دستور
نایب رئیس - آقای سلطان العلماء
سلطان العلماء - بعد از تصویب صورت
مجلس .
نایب رئیس - آقای سر کشیک زاده
(اجازه)
سر کشیک زاده - بنده هم قبل از دستور

عرض دارم .
نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)
آقا سید یعقوب - بنده عرضی ندارم
نایب رئیس - در صورت مجلس
نیست ؟
(گفتند - خیر)
نایب رئیس - صورت مجلس
شده .
آقای مدبر الملک .
(اجازه)
مدبر الملک - تقریباً یکسال است
مفتخراً در مجلس شورای ملی هستم .
مکرر شنیده ام که از طرف نمایندگان
محترم راجع به تبعیضاتی که در پرداخت حقوق
و مخصوصاً راجع بپرداخت حقوق معلولین
و اجزاء وزارت معارف نا اینکه مدرسه دارالعلوم
الفنون تعطیل شد .
اخیراً بعد از تعطیل مدرسه دارالعلوم
مکرر خود بنده بود ام که آقایان نمایندگانی
محترم خیلی عصبانی بودند و به
تذکراتی دادند ولی نتیجه اش معلوم آن
تا دیروز که یک قضیه خیلی تأثر آورنده
انگیزی پیش آمده است که حقیقتاً
نتوانستم خودداری کنم از اینکه امروز
چند کلمه عرض نکنم و بسمع مبارک آن
نرسد انم که حقیقتاً اقدام عاجلی در این
نشد و آن این بود که معلمین و
پس از آنکه این مدت را صبر کردند
دیدند حقوق سایر وزارت خانه ها داده
و بیش از یکی دو ماه دیگر باقی نمانده
آنها که باید قبل از همه حقوقشان را گرفتند
باشند مدت پنج شش ماه است نگرفتند
دیگر نتوانستند دوام بیاورند .
وزیر مالیه هم دیروز آمد بیست و
و حقوق برج حمل را پیشنهاد کرد
تصویب شود آنها هم عصبانی شدند و بگویند
در صورتی که پنج ماه حقوق مانده
چطور صحبت حمل می شود پس تکلیف
واراست .
این بود که عموماً تعطیل کردند
آمدند در وزارت مالیه .
حقیقتاً اگر یکی از نمایندگان
حساسین ملت در آنجا بودند و معلمین
معلمین و معلمات چه میکنند خیلی
تأسفشان میشد و حقیقتاً در انظار خارجیه
بداست و بنده نمیدانم این تذکرات
میشود مکرراً از طرف مقام ریاست
نوشته نمیشود ؟
لذا بنده از واقعه ای که دیروز بنده
تقاضا میکنم جداب دولت تذکر داده شد
قبل از هر روز از تغایر حقوق معلمین و
را بدهند و علاج فوری برای معلمان
بنمایند .
بعضی از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - آقای عراقی (اجازه)

حاج آقا اسمعیل عراقی - بنده قبل از آنکه شروع به اظهار مقصود خود نمایم یک تذکری به آقایان نمایندگان محترم می - بگویم که اصل از اصول قانون اساسی را می - بینیم بنده مقصود خودم را میگویم و از این اصل نتیجه میگیرم یکی اصل هجدهم است که می - گوید :

تسویه امور مالی جرح و تعدیل بودجه . تغییر در وضع مالیات ها و رد و قبول عوارض و فروع و عوارض هم چنان هم میزبهای جدیدی که از طرف دولت اقدام خواهد شد بتصویب مجلس خواهند بود .

اصل بیستم میگوید : بودجه هر یک از وزارتخانه ها باید در نیمه آخر هر سال از برای سال دیگر تمام شده یا نزرده روز قبل از عید نوروز حاضر باشد .

اصل بیست و هفتم میگوید : مجلس در تمام تقاضای در قوانین و یا مسامحه در اجرای آن ملاحظه کند بوزیر مسؤل در آنکار و اظهار خواهد کرد

وزیر مزبور باید توضیحات لازمه را بدهد .

این سه اصلی است که در قانون اساسی نوشته شده .

در امسال هم گرفتاریهای مجلس طوری بود که در هر برج یک لایحه از طرف دولت می آمد و یکدوازدهم بودجه را تقاضا میکرد مجلس هم تصویب میکرد بعد از شش ماه که بودجه آمد بمجلس و مراجعه شد به کمیسیون بودجه

هر چیزی را خواستند جرح و تعدیل کنند میگفتند آقا نصف سال گذشته و آنهایی را که باید بگیرند گرفته اند و آنهایی را که باید بدهند داده اند با این حال بمعارف بدبخت عراق چهارده ماه است حقوق داده نشده امسال هم قبل از اینکه وارد حوت بشویم همه آقایان نمایندگان محترم متصل اظهار میکردند تقاضا میکردند که بودجه وزارتخانه ها بمجلس بیاید و دیگر گرفتار نشوند که هر روز یک دوازدهم را بیآورند بمجلس و تقاضای تصویب نمایند .

متأسفانه بودجه وزارتخانه ها بمجلس نیامده و ما خیال میکردیم که انشاء الله میاید ولی باز دیروز آقای وزیر مالیه آمدند و آقای یکدوازدهم برای برج حمل کردند مطابق این اصولی که خواندم وزیر مالیه بعقیده بنده مسؤل است و مجلس باید بایشان اخطار کند که چرا مسامحه در اجرای قانون کرده اند .

چون قانون میگوید شش ماه قبل از دخول در سال آتی باید بودجه حاضر شده باشد و یا نزرده روز قبل از عید نوروز بیاید بمجلس

حالا شش روز قبل از عید نوروز وزیر

مالیه میاید و تقاضای تصویب یکدوازدهم برای برج حمل میکند آنهم بطور چهار دیواری آنوقت همین طورها میشود که می بینید و همانطور که آقای مدیر الملک فرمودند باید معلمین و معلمات چند ماه بیحقوق بمانند بعضی از ادارات سه چهار ماه حقوقشان بتأخیر افتاد

آنوقت وزیر مالیه تقاضای یکدوازدهم برای برج حمل میکند در صورتیکه باید بوجه تفصیلی بیاید بمجلس و مجلس آنرا جرح و تعدیل کند

مثلا یک نمایانی است که مجلس آنرا خوب نمیداند میخواهد آن را عوض کند - از سر مردم رفع کند و یک مالیات عادلانه وضع کند ولی با این ترتیب ممکن نیست و ما گرفتار میشویم و مثل قضیه خانواری میشود که میگویند آقایان شما رد کردید ولی ما گرفته ایم فایده ندارد .

چیز عجیبی است که بودجه را عمدتاً به مجلس نمی آورند تا وقتی که مجبور شود یکدوازدهم را تصویب کند .

غرض بنده از تصدیح خاطر آقایان این بود که راجع بودجه شش آتیه این یک دوازدهمی را که وزیر مالیه آورده است در ش یک وقتی بفرمایند بلکه بودجه امسال قبل از آنکه باین ابتلائی که عرض کردم گرفتار بشویم بمجلس بیاید و در مالیاتها اگر جرح و تعدیلی لازم است بشود .

جمعی از نمایندگان - صحیح است . بعضی از نمایندگان - دستور . نایب رئیس - دستور قانون نظام اجباری است از ماده سی ام مطرح است . (ماده مزبوره بشرح ذیل قرائت شد)

ماده سی ام - اشخاصی که بدون هدر موجه در مجلس سرباز گیری حاضر نشده و کیل هم نفرستند و یا فرار کنند پس از ثبوت تقصیر بالای اسم آنها کلمه (قرعه) نوشته شده و بدون هیچ شرط و قیدی داخل خدمت سربازی میشوند .

نایب رئیس - آقای دامغانی (اجازه) شریعتمدار دامغانی - بنده عرضی ندارم .

نایب رئیس - آقای یاسائی (اجازه) یاسائی - بنظر بنده در این ماده که نوشته شده است پس از ثبوت تقصیر معین نشده است که ثبوت تقصیر در کجا اتفاق افتاده باشد . اینجا بطور کلی نوشته اند اشخاصی که فرار نمایند یا در مجلس قرعه حاضر نشوند پس از اینکه تقصیرشان ثابت شد کلمه قرعه بالای اسمشان نوشته میشود و بدون هیچ شرط و قیدی داخل در نظام میشوند .

این ثبوت تقصیر بنظر بنده البته در محله که نخواهد بود در همان مجلس سرباز

گیری است و اگر توضیح نشود شاید تولید یک مشکلاتی میشود .

بعلاوه بنده عقیده ام این است که فصل سوم (اگر آقای مخبر توجهی بفرمایند) خوب است با فصل چهارم عوض شود یعنی تقدیم و تأخیری بشود و بعقیده بنده فصل چهارم باید برسوم مقدم باشد .

مخصوصاً دو ماه اخیر فصل سوم که حتماً باید بمداز فصل چهارم ذکر شود چون مطالبش طوری است که نباید قبل از آن ذکر شود .

مثلا در ماده سی و یک نوشته شده است بموجب تصویب مجلس حوزه سرباز گیری در صورتیکه هنوز تشکیل و ترتیب آن مجلس را ننوشته اند آنوقت قبلاً یک موادی برایش مینویسند در صورتیکه اصل تشکیل این مجلس در چندین ماده بعد نوشته شده و این صحیح نیست که یک یک مواد را برگردانند بیک قسمتی که در فصل بعد است بناً علینذا بنظر بنده باید این فصل چهارم ذکر شود و جایش عوض شود و راجع به ثبوت تقصیر هم قید شود که در همان مجلس قرعه تقصیرشان ثابت شود

مخبر - در این خصوص تصور میکنم اگر آقا توجهی بفرمایند رفع اشکالشان بشود این ماده راجع بقضایای قبل از قرعه و مجازات اشخاصی است که طفره می زنند و حاضر نمیشوند .

لذا این مقدم بر قرعه است قرعه همی است که بآن مشغول میشوند ولی این ماده راجع باشخاصی است که حاضر نمیشوند و ترتیب مجازات آنها را معین میکند و تصور نمیکنم تأخیر و تقدمش تغییر اساسی در قانون بدهد البته طبیعتاً این قسمت پیش از آن است و اشکالی هم ندارد

نایب رئیس - آقای طهرانی (اجازه) آقا شیخ محمدعلی تهرانی - بیانیکه آقای مخبر کردند بنظر بنده مجمل بود و بنده اعتراض آقای یاسائی را وارد میدانم و این ماده یک اجمالی دارد و آن این است که در ذیل ماده مینویسد بدون هیچ شرط و قیدی داخل خدمت سربازی میشوند .

ولی مدتش را معین نکرده و ممکن است که از این اجمال سوء استفاده شده و مدت سربازیشان امتداد یابد بنابراین بعقیده بنده بهتر این است که این ماده را ملحق یا ضمیمه نمائیم بماده قبل که نوشته شده سال باید تحت السلاح باشند و سنوات بمد ذخیره مقدم و تالی و غیره در هر حال باید مراجعه شود بماده قبل که اگر حاضر نشد مجازات او این است که حتماً فلان مدت هم باید خدمت تحت السلاح را انجام دهد ولی ماده باین ترتیب فعلی مجمل است و قانون نباید مجمل باشد و مفسر بخواهد لهذا این ماده مربوط شود بماده قبل .

مخبر - با سوابقی که آقا شیخ محمدعلی در امور قانونی دارند بنده نمیدانم جای مجمل این ماده کجا است ؟ و ملتفت نمیشود .

در اینجا یک قیدی راجع بمسئله تقصیر شده است و آن این است که اگر کسی حاضر نشد یا وکیل نفرستاد یا طفره زد بدون آنکه قرعه بکشند باید داخل سربازی بشود .

البته وقتی در یک موضوعی قانون ساکت شد همان خدماتی را باید این اشخاص انجام بدهند که دیگران هم متوجه میشود و مدتش همان دو سال است .

فقط فرقی که دارد این است که در مورد این قبیل اشخاص قرعه کشیده نمی شود و بدون قرعه باید داخل خدمت شوند . در هر صورت این ماده خیلی روشن است جمعی از نمایندگان مذاکرات کافی است

نایب رئیس - پیشنهادها قرائت می شود . (بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقایان حاج سید المعقین و تهرانی - پیشنهاد مینمائیم در آخر ماده سی جمله ذیل نوشته شود داخل خدمت سربازی شده و موافق ماده دو با ایشان رفتار می شود .

پیشنهاد آقا شیخ جلال - اصلاح ماده سی قانون سرباز گیری بمداز کلمه فرار کند اضافه شود مقصر محسوب میشوند

نایب رئیس - (خطاب با آقای ضیاء الواعظین) پیشنهاد جنابعالی جایز نیست چون راجع بقصود است باید در آخر قرائت شود

ضیاء الواعظین - بسیار خوب در آخر قرائت شود

نایب رئیس - ماده سی و یک (بشرح ذیل قرائت شد) ماده سی و یک کسانیکه بموجب تصدیق هیئت مجلس حوزه سرباز گیری به عملیات اشخاص مذکور در ماده ۳۰-۳۱ امداد یا شرکت نمایند از یک ماه تا سه ماه محکوم بجنس قابل ابتیاع میشوند و چنانچه امداد یا شرکت کنندگان در عملیات مزبوره از مامورین دولتی باشند علاوه بر مجازات مزبوره از خدمت دولتی نیز موقتاً منتفصل میشوند .

نایب رئیس - آقای دامغانی (اجازه) شریعتمدار دامغانی در قسمت ماده سی دارد :

اشخاصی که از خدمت سربازی فرار نمایند بدون قرعه سرباز میشوند البته قضاوت و حکومتش با همان مجلس حوزه سرباز گیری است

برای این که راجع بامور نظام و سربازی است اما در این قسمت راجع باشخاصی که شرکت یا که کمی با فراریان کرده باشند

در این خصوص قاضی و حاج کم نایب مجلس حوزه سرباز گیری باشد که آن اشخاصی را که شرکت کرده اند و بافرازیان مساعدت کرده اند آنها را بتواند بیک ماه یا سه ماه حبس محکوم کند و البته این ترتیب مستلزم دخالت قوه مجریه در قوه قضائیه خواهد بود و عقیده بنده این است که باید نوشته شود.

از یک ماه تا سه ماه بموجب حکم محکمه بجس قابل ابتیاع خواهند بود - محکم محکمه لازم است منتهی تصدیق مجلس سرباز گیری از برای محکمه رسمیت و سندیت دارد بر این که دلیل شوده به محکومیت آنها دیگر این که بنده تصور میکنم يك قسمت از این ماده در طریح اشتباه شده چون نوشته است.

بعمليات اشخاص مذکور در دوامه سی و سی و یک این اشتباه است باید نوشته شود بیست و نه سی و چون ماده سی و یک همین است که الان مطرح است.

و این قسمت باید اصلاح شود به سی و بیست و نه چون ماده بیست و نه راجع به اشخاصی است که خودشان را ناقص کرده (بعضی از نمایندگان صحیح است) دیگر اینکه عبارت هیئت حوزه سرباز گیری يك فقری سالیس است و عقیده بنده دیگر لفظ هیئت لازم ندارد و همان تصدیق مجلس حوزه سرباز گیری کافی است.

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب در مسئله اول چون اصلاح عبارتی است لابد آقای مغربفر قبول میکنند همان پوست و نه سی است در طریح اشتباه شده و باید عبارت اصلاح شود.

اما در مسئله ثانیه بنده با این نظریه که آقایان برای هر لفظی میخواهند يك اداره تشکیل بدهند مخالفم مثلا آقا میفرمایند که اگر يك کسی مقصر شد يك محکمه برایش تشکیل بدهند يك بودجه هم برای آن درست کنیم خیر آقا.

همین حوزه سرباز گیری که همین می شود رسیدگی میکنند در همان جا تصدیق ثابت میشود و بر میآورد دیگر در اینجا يك صدمه بزرگی نسبت قانون وارد نشده است که میفرمایند مداخله قوه مجریه است در قوه قضائیه خیر اینطور نیست راجع به حوزه سرباز گیری هم بنده عقیده ام این است که نوشته شود سرباز گیری در هر صورت این است چون سرباز گیری که مرکب از چند نفر است خودشان رسیدگی کرده و بعد از آنکه تصدیق آن شخص ثابت شده مطابق این ماده مجازاتش رامین میکنند.

دیگر اینکه ما يك محکمه دیگری

تشکیل بدهیم بنده مخالفم جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

نایب رئیس - پیشنهادها قرائت می شود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقایان حاج سیدالمحققین و طهراني - پیشنهاد مینمائیم در آخر ماده سی و یک بعد از کلمه موقه نوشته شود از سه ماه تا شش ماه منقصل میشوند پیشنهاد آقا شیخ جلال - بعد از جمله يك ماه تا سه ماه اضافه شود.

بموجب حکم محکمه صالحه پیشنهاد آقایان مدرس - پیشنهاد میکنم بجای امداد یا شرکت نوشته شود امداد نمایند.

پیشنهاد آقای شیروانی - بنده پیشنهاد میکنم در ماده سی و یک کلمه قابل ابتیاع حذف شود.

نایب رئیس - ماده سی دو (اینطور قرائت شد)

ماده سی دو - برای اجرای عمل قره در مرکز هر حوزه سرباز گیری مجلس مرکب از اعضاء مفضل ذیل تشکیل می شود

۱- حاکم مغل و رؤسای سایر دوابر کشوری.

۲- پنج نفر صاحب منصب و يك نفر طبیب نظامی بانتهاب فرمانده ناحیه لشکری.

۳- يك نفر از علماء و چهار نفر دیگر از معارف و معتمدین اهل محل به تعیین حاکم مغل و دو نفر از اعضاء انجمن ایالتی یا ولایتی (در صورت وجود آنها) ریاست مجلس مزبوره بعهده حاکم مغل و نظارت آن بانمایند ارشد نظام و مسؤلیت مشترک که متوجه کلیه اعضاء آن خواهد بود.

نایب رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

شریعتدار دامغانی - البته تنظیم این ماده که بیست و پنج نفر را دخالت داده است در امر سرباز گیری برای این است که مأمورین سوءاستفاده ننمایند مردم هم از وظایف خودشان تخطی نکنند.

اینها بیست نفرشان از قوه مأمورین دولتی هستند و پنج نفر از جنبه ملی که چهار نفر آنها از معتمدین محل است و يك نفر هم از علماء و عقیده بنده این است رئیس بلدیة هم اضافه شود چون او هم يك جنبه ملی دارد و باید باشد.

دیگر اینکه در این ماده باید معلوم شود که تصمیمات این هیئت چه شکل قاطعه خواهد بود تصمیماتشان بانفاق قاطع است یا با اکثریت؟ البته منظور این است که تصمیمات آنها از روی اکثریت مناسط است و هر چه اکثریت رای داد همان قاطع خواهد بود ولی در هر صورت باید در ماده قید

شود.

مغیر - اولاً آقا ملاحظه فرمودند که اینچنان نوشته شده حاکم مغل و رؤسای سایر دوابر کشوری البته رئیس بلدیة هم جزو آنها خواهد بود.

اما اینکه فرمودند تصمیمات این هیئت بچه شکل اجراء میشود اینها که برای شور نیرووند نظام يك قوانینی دارد که واجب الاطاعة است ترتیبات کار هم حاضر است اینها در آنجا قاطع برای نظارت عمل حاضر میشوند و الا شور یا تصمیماتی ندارد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

نایب رئیس - پیشنهادها قرائت می شود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای کی استوان - شق سوم ماده (۳۲) بطریق ذیل اصلاح شود:

۳- يك نفر از تجار يك نفر از زارمین يك نفر از کارگران يك نفر از ملاکین یا اعیان یا معرف هر طبقه بجا کم که حاکم از میان معرفی شدگان پنج نفر را از طبقات پنجگانه فوق الذکر تعیین و دو نفر از اعضاء انجمن الی آخر

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب - بنده پیشنهاد میکنم که لفظ مجلس در ماده ۳۲ کلمه انجمن تبدیل یابد

نایب رئیس - ماده سی و سه (بشرح آتی قرائت شد)

ماده (۳۳) وظایف مجلس سرباز گیری از قرار ذیل است: ۱- روزیکه برای عمل سرباز گیری معین شده مجلس مزبور در محل معین رسماً و علناً افتتاح شده ابتدا امر دولت قرائت و توضیح شده بعد عالمی که عضو مجلس است خطابه راجع بجهاد و نظام انشاء نموده بدعای دولت و ملت ختم مینماید.

۲- اسامی اشخاصیکه پس سربازی رسیده اند از دفاتر مستخرج از رسالی وزارت جنگ و دفاتر نفوس محلی يك يك بهدای بلند خوانده شده و حاضر و غایب معین شده و اشخاص حاضر معاینه گردیده آنهايكه قابلیت سربازی ندارند خارج و سند معافیت بآنها داده میشود.

۳- مجلس باسناد اشخاصیکه بر طبق فصل دوم این قانون معاف میشوند رسیدگی کرده پس از تبویق حقایق آنها در مقابل رسامی آنان در دفتر سرباز گیری ذکر علل داده نموده و سند معافیت بآنها میدهند.

۴- اشخاصیکه در دفتر اسامی نامشان ذکر شده و برای کار شخصی مسافرت کرده یا بواسطه مرضی نتوانند حاضر شوند و کابل فرستاده باشند از کابل آنها تحقیقات لازمه بعمل آمده علی عدم حضور و لیاقت و عدم لیاقت و معافیت و عدم معافیت آنها در مقابل اسامشان قید و سند مقتضی بوجوب

آنها داده خواهد شد.

۵- دفاتر رسالی وزارت جنگ و دفاتر نفوس محلی تطبیق شده در صورت اختلاف علل و موجبات آن تحقیق معین و طبق آن عمل میشود و پس از اتمام عملیات مزبوره دفاتر مذکور به بسته شده و باسناد تمام اسامی مجلس خواهد رسید.

مغیر - در این ماده نمره يك جزو نظامنامه باید باشد از این قانون حذف میشود. جزو نظامنامه است.

نایب رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

شریعتدار دامغانی - پس از حذف نمره اول ماده عرض ندارم.

نایب رئیس - آقای باستانی (اجازه)

باستانی - بنده ندانستم چرا این قسم راجع بنظامنامه است؟! این يك مطلب خیلی مهمی است نوشته است روزیکه برای سرباز گیری معین شده مجلس مزبور در محل معین رسماً و علناً افتتاح شده ابتدا امر دولت قرائت و توضیح شده رسمیت مجلس - تشکیل مجلس - علنی شدن مجلس در این ماده ذکر میشود و باید جزو قانون باشد.

مسئله نظامنامه نیست اساس این مجلس را این ماده تصریح میکند و اینکه آقای مغربفر فرمودند در این مجلس شور نمیشود.

بنده خیلی تعجب کردم ممکن نیست يك کاری که بدو سه نفر معلوم میشود بدون شور باشد چه رسد باینکه بیست و پنج نفر دخالت داشته باشند اگر کار يك هیئتی موثر شود قهراً مستلزم شورا است و در فقرات این ماده چند جا يك مسأله که محتاج بشور و رسیدگی است ذکر میشود.

میگویند مجلس باسناد اشخاصیکه از این قانون معاف میشوند رسیدگی کرده حقایق و ثبوت آنرا معلوم کند. این رسیدگی بشبوت حقایق بدون شور چگونه میشود اگر مخصوص شخصی بود يك صاحب منصب میرفت و مثل حال سرباز میگرفت اینک بیک هیئتی موکول شده است برای اینست که مشاوره نمایند یکی از موارد مشاوره همان فقره پنج است که نوشته با دفاتر رسالی وزارت جنگ با دفاتر نفوس محلی تطبیق شده اگر اختلاف داشته باشد رفع میشود.

رفع اختلاف با این هیئت است البته لازم بمشاوره است و علی ای حال این هیئت مشاوره خواهد شد و تصمیماتشان هم باید قید شود که با اکثریت آنها است نیز باید قید شود که چند از آنها اگر حاضر باشند رسماً و علناً افتتاح میشود یعنی حضور چه عده مجلس رسمی و علنی میشود.

مثلاً نصف بعلاوه يك که حاضر شدند مشغول میشوند پنج نفر صاحب منصب که بعملی میروند نباید برای يك کاری دو ماه معطل بشوند و قشبان تلف شود باید يك چیزهایی قید شود که کارشان زودتر بگذرد ولی بیشتر مخالفت بنده در این فقره اول است که نوشته است توضیح شده بعد عالمی که عضو مجلس است خطابه راجع بجهاد و نظام انشاء نموده بدعای دولت و ملت ختم مینماید.

اولاً کلمه جهاد را بنده خواهش می کنم بدعای مبدل کنیم برای اینکه در زمان غیبت جهادی در بین نیست.

مدرس - جنگ است.

باستانی - بلی. بجهت بجای جهاد دفاع قید شود یا هر دو نوشته شود بهتر است دیگر بدعای دولت و ملت ختم مینماید ما که قانون برای دعا گوئی نمینویسیم!! بنده عقیده ام این است که این قسمت را حذف کنیم.

(همه) بین نمایندگان

باستانی - باید خطابه بخوانند مردم را تشویق و تحریص کند بسربازی ولی بدعای دولت و ملت دیگر لازمی ندارد.

(همه)

که يك چیزهایی راجع باشخاص گفته شود.

عصر شاه سلطان حسین که نیست؟! عصر سردار سپه است باید این کلمات را دور انداخت.

مدرس - چون عصر سردار سپه است باید دعا کنند.

مغیر - آقا میفرمایند چرا این فقره از قانون حذف شود.

تدین - بنده با اصل ماده سی و سه کاملاً موافق هستم ولی چون آقای مغیر اظهار کردند که آن قسمت اول را پس می گیریم و اصلاح میکنم من با پس گرفتن آن جزء مخالفم.

و اینکه راجع بشور فرمودند اینچنان بنده باید درست توضیح بدهم که عمل سرباز گیری چیست.

این عمل دو چیز است یکی راجع بسجل احوال خواهد بود و یکی راجع بوزارت جنگ.

آنکه راجع بسجل احوال و ترتیب نفوس است آن دفاتر نیست که ذکر شد و راجع بشعبه وزارت داخله است که سجل احوال را باید تهیه نماید.

از آن طرف مشغول و مأمور تطبیق مطابق نظامنامه وزارت جنگ مأمورین سرباز گیری خواهند بود و آنها از روی يك دیسبلین معین دستورات معینی رفتار خواهند کرد.

اگر يك اشتباهاتی راجع به تمام قضایاییکه در اینجا هست راجع بحاضر شدن و طفره و تمام اینها باشد از روی همان دفاتر بسجل احوال معلوم خواهد شد و تمام

این قضایا بتوسط مأمورین سرباز گیری انجام میگردد که با اصطلاح نظام (دب) میگویند.

صورت دفاتر را خواهند داشت و يك صورتی از دفتر بسجل احوال خواهد بود و در موقعیکه بیکهچو مجلس مهم بیست و پنج نفری تشکیل شود.

اوراق و دفاتر اینکار را حاضر میکنند و میآورند و میگذارند آنها و در آنجا فقط عمل قرعه کشیدن را انجام خواهند داد.

قرعه میکشند و معین خواهند کرد که چند نفر از هر مجلس باید سرباز شوند و تمام این قضایا دستورات حاضر شده بمجلس سرباز گیری میباید چنانکه در همه جامه معمول است.

و این مجلس سرباز گیری محکمه است و نه در آنجا يك شور های مفصلی خواهد شد.

چون تمام قضایا حاضر کرده پیش آنها خواهد بود و صورتهای آن چه از طرف وزارت داخله و چه از طرف وزارت جنگ تهیه شده به آنجا خواهد آمد و الا تصور نفرمائید که آنجا يك مجلسی خواهد بود و در آن مذاکراتی خواهد بود.

این تقریباً مثل موقعی است که در انتخابات استخراج آراء میشود که شروع مینمایند بخواندن تمام امور و مقدمات در وزارت داخله و وزارت جنگ تهیه و مرتب شده و بمجلس سرباز گیری مراجعه میشود.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

تدین - بنده مخالفم.

نایب رئیس - بفرمائید.

تدین - بنده با اصل ماده سی و سه کاملاً موافق هستم ولی چون آقای مغیر اظهار کردند که آن قسمت اول را پس می گیریم و اصلاح میکنم من با پس گرفتن آن جزء مخالفم.

اولاً آقای مغیر اظهار کردند که این مجلس هیچ شور ندارد و کارها را دیگران تهیه میکنند.

نایب رئیس - در کفایت مذاکرات بفرمائید.

تدین - بلی بنده عرض میکنم يك هر ایضی دارم و چون يك مسأله را آقای باستانی و يك مسأله هم آقای مغیر که لازم است جواب داده شود.

مخصوصاً راجع بدعا گوئی و دعا و این ترتیبات با این جهت بنده مخالفم با کفایت مذاکرات.

نایب رئیس - رای میگیریم بکفایت مذاکرات.

آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

(صد قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - معلوم میشود كفايي

نیست.

تدین - نوبت بنده است؟

نایب رئیس - خیر.

آقای طهراني (اجازه)

آقا شیخ محمد علی طهراني - بنده خیلی تاسف میخورم که آقایان مراجعه بمواد نمیکند و شروع بدفاع میکنند فقره دوم بنویسد:

مجلس باسناد اشخاصی که بر طبق فصل دوم این قانون معاف میشوند رسیدگی کرده پس از تبویق حقایق آنها در مقابل اسامی آنان الی آخر رسیدگی کرده یعنی چه؟ یعنی حالت مجسمه را دارند؟ بکلمه که در آنجا هستند باز زده

یا بیست نفر یا بیشتر یا کمتر همه بصورت مجسمه نشسته اند؟

خیر مراجعه میکنند تطبیق میکنند با مواد نظامنامه و مواد این قانون اگر دیدند آن شخص ذیحق است و مجرم نیست حکم میدهند.

يك حکمی که نه استیناف دارد و نه تمیز و رسیدگی در آن موقع اهمیتش بیشتر از يك محکمه ابتدائی است زیرا محکمه ابتدائی ممکن است استیناف و تمیز هم داشته باشد و این مجلس حکمش قطعی است.

ثانیاً آن مسئله دعا گوئی که بدعای دولت و ملت ختم مینماید البته یکی از اصول قوه مذهب اسلام مسئله جهاد و دفاع است و البته شخصی که عالم است و جنبه روحانیت دارد باید دعای دولت و ملت اسلام را بکند این هیچ درش شبهه نیست لیکن این جزء نظامنامه است معلوم است خطابه ای که راجع بنظام و جهاد انشاء میکند البته در آن خطابه مؤسسات مذهبی و چیزهایی که مذهب در آن دخالت دارد مخصوصاً دفاع و جهاد را ذکر میکنند و دعای دولت و ملت اسلام هم البته در آن مندرج است دیگر لازم نیست که در قانون بنویسند.

نه این است که آقای باستانی گفتند که دعا نباید بشود البته تمام افراد مسلمین مکلفند باینکه نسبت ببقاء مسلمین و استقلال مسلمین دعا نمایند اما جزء قانون نباید باشد.

این نظریه بنده بود.

دیگر اینکه بیانی که آقای مغیر فرمودند که فقط آنهاست که نشسته اند مثل انتخابات استخراج آراء میکنند این کیفیت نیست انجمن هم آراء را استخراج مینماید پس از آنهم قضاوت میکنند و اگر يك ورقه را دید که برخلاف واقع است بدعی العموم میگوید این را تعقیب کن یا يك شخصی که غیر صالح بوده است برای انتخاب نسبت با قضاوت میکند که این و کیل هست یا نیست و حق قضاوت دارد.

اینچنانچه البته يك قضاوتی است منتهی قضاوت استقلالی بدون استیناف و تمیز پس بنا بر این نمیشود گفت آنها حق شور ندارند.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

(بعضی گفتند کافی نیست)

نایب رئیس - رای میگیریم بکفایت مذاکرات آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند.

نایب رئیس - معلوم میشود كفايي است.

(اکثر برخاستند)

نایب رئیس - معلوم میشود كفايي است.

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای آقا شیخ جلال - اضافه نمودن قسمت اول ماده مزبوره که مغیر محترم حذف آنرا پیشنهاد نمودند پیشنهاد آقای مشار اعظم نمایندگان محترم تصدیق میفرمایند که دعا را باید برای نیمه مندی قشون کرد مؤسسات که مربوط بقشون است نمی تواند دعا گو باشد و بنا بر این پیشنهاد میکنم که دعا گوئی در ماده (۳۳) موقوف باشد

نایب رئیس - ماده ۳۴ (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده (۳۴) - قرعه باید علنی و در حضور تماشاچیان کشیده شده باسم هر کس اصابت قرعه در مقابل آن شخص در دفتر ثبت و با مضاعف رئیس و مشی مجلس سرباز گیری میرسد.

بکسانیکه قرعه بنام آنها اصابت ننماید سند عدم اصابت قرعه با مضاعف رئیس و ناظر مجلس سرباز گیری در روی ورقه مخصوص چاپی اعطاء خواهد شد و این اشخاص بر طبق ماده شش جزو ذخیره محسوب خواهند شد.

وزیر فوائد عامه - آن کلمه تماشاچی تبدیل بحاضرین باید بشود.

نایب رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

شریعتدار دامغانی - این ماده بنویسند بکسانیکه قرعه بنام آنها اصابت ننماید بر طبق ماده ۶ در جزء ذخیره حساب میشوند و این ماده و ماده ۶ منافی است با ماده (۲۴) که دیروز مذاکره شد که اگر کسی بدو پسرش قرعه اصابت کرد برای سربازی و پسر دیگری داشت میباید برای قرعه سال بعد و بموجب این ماده اگر کسی قرعه بنامش اصابت نکرد جزو ذخیره محسوب میشود.

در صورتی که در ماده ۲۴ او را برای قرعه دو سال بعد گذاشته اند و حال آنکه بموجب همین ماده و ماده ۶ وقتی قرعه بنام دو پسر اصابت کرد پسران دیگر باید بمانند و جزو ذخیره محسوب شوند و تصور میکنم این ماده و ماده ۶ در موقع تنظیم ماده (۳۴) در نظر گرفته نشده دیگر اینک

حق داده است بمستخدمین دولت که در فیر ساعات کار اداری بشل معلمی اشتغال داشته باشند و از حقوق هم استفاده نمایند بطریق این قانون و این مجوز قانونی يك عده از اشخاصی كه تخصص و صلاحیت داشته اند مدارس دولتی تشیص دادند كه از وجود آنها میتوان استفاده كند آنها را به معلمی دعوت كردند .

حالا يك مشكلاتی پیدا شده است كه می گویند چون شما مستخدم دولت هستید نباید در حقوق بگیرید .

در صورتی كه آن خدمت در مدارس در ساهاتی بوده است كه بهیچوجه منافی با مواقع اشتغال رسمی آنها نبوده است هیچ دلیلی بنظر نمی رسد كه در این صورت تأخیر شود در تادیه حقوقی كه بزحمات آنها در مدارس تعلق می گیرد .

وتأخیر كنند كان هم استنادشان بماده شش بوده است در صورتی كه ماده شش دارای این معنی نیست و چون خیلی مقاومت کرده بودند بالاخره بكمده از آقایان معترم برای این كه این اشخاص در مدارس تدریس کرده اند و زحمات كشیده اند وعده از آنها هم دچار سختی هستند بمقتضای برسد يك طرحی تقدیم كردند و در كمیسیون هم تحت مدافه در آمد و معلوم شد كه اصطكاك باهیچ قانونی ندارد و از این نقطه نظر كمیسیون خبری تقسیم کرده است و البته مجلس در تضایمی كه مطرح می شود باید تكلیفش را مین كند خاصه نسبت بمسائلی كه تا حدی مربوط است به اوضاع زندگانی اشخاصی كه اشتغال بكار دارند و زحمت می كشند .

قسمت دیگر از اظهاراتشان این بود كه اگر مقصود این است اعضاء معترم مجلس شورای ملی كه بعضی هاشان اشتغال بمعلمی دارند آنها از این حق استفاده كنند .

عرض می كنم بهمان دلائلی كه قانون گذار در باره مستخدمین دولتی تصدیق کرده است اساساً اشكالی بنظر نمی رسد كه اگر يك نفر از اعضاء محترم مجلس شورای ملی هم كه صلاحیت برای خدمت معارفی دارد در غیر ساعات رسمی خودش معلمی کرده باشد و حقاً بتواند استفاده نماید و اینستله بر حسب تعویض و كلیه نمیتواند باشد .

قسمت دیگر كه فرمودند بی كاری سرتاسر مملكت را گرفته است و معلمین هم زیاد هستند .

قسمت اول را شاید بنده تصدیق كنم و امیدوارم در تحت تأثیر اقدامات مجلس شورای ملی باین قسمت از گرفتاریهای عمومی خانه داده شود .

اما این كه معلمین زیاد هستند . بنده تصور نمی كنم هر كسی كه گفته شد معلم است برای همه كار خوب باشد .

هر معلمی برای يك كار مخصوصی خوب است .

در این صورت اگر فرض نمایم در مجلس شورای ملی بكنفر از اعضاء محترم مش متخصص در علم طب باشد بامتخصص در علم حقوق باشد در وقتی كه مملكت احتیاج بتدریس اوداشته باشد در غیر كار اداری این وظیفه را انجام كند گفته شده معلم زیاد است و هر كس دارای این عنوان است میتواند كار او را انجام دهد اینطور نیست .

بعلاوه تردیدی نیست كه زمامداران و اشخاصی هم كه مأمور هستند همانطور كه ما هاعلاقه داریم بكارها آنها هم ذی علاقه هستند و تشیص میدهند كه بی مورد يك اشخاصی را برای معلمی دعوت نكنند .

قسمت دیگر راجع بود باینكه نمایندگان باید همیشه در مجلس حاضر خدمت باشند البته نمایندگان برای این منتخب شده اند كه هر وقت لازم باشد در مجلس خدمتی را انجام كنند حاضر باشند .

ولی این مسئله موجب این نیست كه ما بگوئیم در تمام اوقات نمایندگان هیچوقت برای آنها بدست نیاید كه در يك مدرسه معلمی بكنند و راجع به اینكه میفرمایند چون موظف هستند نمیتوانند حقوق بگیرند این را بنده نفهمیدم از چه نقطه نظر است اگر از نقطه نظر استدلال و فلسفه جدیدی است ممكن است طرح جدیدی بدهند و اگر از نقطه نظر قانون سازندم جوزای ۱۳۰۱ است كه این قانون نسبت بمستخدمین دولتی كه باید تابع يك دیسیپلینی و نظامات خاصه باشند بیشتر باید توجه باشد .

در صورتیكه نسبت بآنها این قانون منوعیتی را تصدیق نكرده است كه اگر در غیر ساعات اداری خودشان تدریس كنند حق الزحمه حق ندارند بگیرند بنده نفهمیدم چطور در صورتیكه مستخدمین دولت این حق را دارند ما میتوانیم بگوئیم نمایندگان ملت در صورتیكه بتوانند در غیر ساعات اداری كار كنند از این حق معرومند در هر صورت بنده از برای مخالفت آقای كازرونی متأسفانه دلیل موجهی نمی بینم .

كازرونی - اصل سی و دوم قانون اساسی را بخوانید شریعت زاده مخبر - خودتان بخوانید بهیچ وجه چیز است

نایب رئیس - آقای وكيل الملك (اجازه)

وكيل الملك - مخالفت بنده در آن قسمت نیست كه اگر احتیاجاتی برای مملكت واقع شود دو ساعت سه ساعت شش ساعت كار یا خدمتی بيك كسی رجوع كند دولتی اینجادر اصل سی و دوم قانون اساسی بطور كلی ممنوع کرده است و عبارتش هم به

اندازه واضح است كه تغییر برادر نیست و هیچ نمیشود تردیدی كرد .

اصل سی و دوم مینویسد: چنانچه يكي از وكلا در ادارات دولتی موظفاً مستخدم بشود از عضویت مجلس منقصل میشود و مجدد از عضویت او در مجلس موقوف باستغای از شغل دولتی و انتصاب از طرف ملت خواهد بود . در این صورت بنده نمیدانم چطور میشود باین مسئله رأی داد

شیروانی - ادارات دولتی غیر از مدرسه است .

نایب رئیس - آقای عدل الملك (اجازه)

عدل الملك عرضی ندارم جمعی از نمایندگان - مذاكرات كافی است .

مسألات - بنده مخالفم نایب رئیس - بفرمائید

مسألات نتیجه این مسئله تغییر يكي از مواد قانون اساسی است و به این سهولت نباید صحبتش را تمام كرد زیرا مسئله مهمی است این شخص یا مستخدم دولت خواهد بود یا وكيل ملت و بالاخره باید مبین نماینده آنوقت رأی بدهند اگر معلم است و در دوائر دولتی معلمی ميكند رسماً قانون استخدام شاملش میشود آنوقت این را و كیل ملت نمیشود گفت این است كه بنده باین زودی قبول كردن كفايت مذاكرات را صلاح نمیدانم و این موضوع را مخالف با قانون اساسی میدانم

نایب رئیس - رأی میگیریم بكفايت مذاكرات آقایان موافقین قیام فرمایند (عده كثیري قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد حالا باید رأی گرفت برای شور دوم

تدین - بنده يك ماده الحاقیه پیشنهاد کرده ام

نایب رئیس - ماده الحاقیه كه پیشنهاد شده است قرائت میشود بعد رأی میگیریم برای شور دوم (اینطور قرائت شد)

پیشنهاد میکنم كه ماده ذیل بعنوان ماده الحاقیه تصویب شود ماده الحاقیه همچنین اعضاء هیئتهای شوروی میتوانند در غیر ساعات اشتغال رسمی خدمات طبی را برای دوائر و ادارات دولتی انجام داده و حقوق دریافت دارند

نایب رئیس - ارجاع میشود بكمیسیون رأی میگیریم برای دخول در شور دوم آقایان بكمه موافقت قیام فرمایند (عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - لایحه رد شد پیشنهاداتی كه قبلاً رسیده بود قرائت شد پیشنهاد هائی هم راجع بدستور جلسه آتیه رسیده است قرائت میشود

(پیشنهاد آقای عدل الملك بشرح ذیل خوانده شد

پیشنهاد میکنم راه بندر جزایر در مرحله اولی قرار دهند

تدین - بنده پیشنهاد ختم جلسه را ميكند

جمعی از نمایندگان - صحیح است عدل الملك - بنده برای جلسه آتیه این پیشنهاد را كردم

نایب رئیس - آقای عدل الملك توضیحی هم دارید؟

عدل الملك - اگر مخالفی نیست عرضی ندارم

آقای شیخ محمد علی تهرانی - بنده مخالفم

عدل الملك - عرض كنم كه این پیشنهاد بيك دلیل خاصی متعلق شد و آن این بود كه گفته شد رئیس كل مالیه در آن نظری نكرده است و مطابق ماده ششم از اختیارات ایشان مقتضی بوده است كه نظر ایشان جلب شود و بالاخره توضیحات آقای وزیر فواید نامه و سایر اطلاعاتی كه بمجلس رسید كاشف از این بود كه ایشان نظر شوروی خود را در این موضوع اظهار کرده اند .

حالا بنده میخواستم عرض كنم كه آقایان يك توجهی بفرمایند .

آقای مسعود الملك كه تقریباً يك زنده گانی خیلی وسیعی در آن حدود دارند و بایستی بر سر رستی زندگانی خودشان هم بر سنده مدتهاست در طهران آمده اند و عقب این كار افتاده اند .

با این حرفهائی كه متصل راجع باقتصاد بین ماها ضرب المثل است و همه به آن اصل متوجه هستند این شخص هم يك نفر ایرانی است كه آمده است و میخواهد يك مقدار از راه را در حدود خانه اش تعمیر و تسطیح كند .

بنا بر این بیش از این خوش نیست كه در اینجا معطل بماند و البته آقایان هم كاملاً تصدیق میفرمایند كه این قضیه هم چندان كاری ندارد و يك قسمت خیلی كمش بانی مانده است .

نایب رئیس - آقای روحی (اجازه)

روحی - عرض میکنم مطابق اطلاعاتی كه بنده پیدا کرده ام دولت سه میلیون معطل پیدا کرده است

بعضی از نمایندگان - از كجا؟

روحی - اجازه بفرمائید .

دولت عهده دار است كه از سال آتیه راهها را تسطیح كند و باج ها را موقوف كند .

آلان يك مقداری از باجها را موقوف کرده است كه بنده نسبت به هم خودم از دولت تشكر میکنم پس چرا باین ترتیب مایكشت مردم را بكمه مدت زیادی بزحمت بیندازیم .

در صورتیكه وظیفه دولت است كه با

پول خودش راهها را بسازد و باج هم نگیرد بنا بر این بنده با هر باج راه و با هر تسطیح راهی بشیر دولت مخالفم و عقیده ندارم تا قوانین مهم از قبیل سجل احوال و قانون بلدیه و سایر قوانین است اوقات مجلس صرف این قوانین شود .

نایب رئیس - رأی می گیریم .

عدل الملك - بنده يك توضیحی دارم .

نایب رئیس - توضیح دادید .

رأی میگیریم به پیشنهاد آقای عدل الملك کسانی كه موافقت قیام فرمایند (عده كثیري قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد .

آقای حائریزاده (اجازه)

حائریزاده - يك ربع ساعت بیشتر نگذشته كه قانون نظام اجباری شوراولش تمام شده حالا بنده مخالف بودم در هر حال مجلس رأی خودش را داده است و بالاخره اجرای این قانون موقوف به بودن قانون سجل احوال است و مجری قانون سجل احوال هم بلدیه ها هستند .

در مجلس اول يك قانونی برای بلدیه ها نوشته شد ولی بوقوع عمل گذاشته نشده در دوره سابق تصمیم گرفته شد كه يك تجدید نظری در آن قانون بشود .

كمیسیون مجلس چهارم راپرت داده ولی چون آخر مجلس بود مطرح نشد در این دوره با زور كمیسیون مطرح مذاكره آقایان بوده است .

مدت كمیسیون هم چهاردهم حمل منقضی میشود اگر جزو دستور گذارده نشود باز این راپورت را كمیسیون بدهم باید تجدید نظر كند و بالاخره باین در این دوره نیغود این بود كه استدعا كردم در درجه دوم این قانون جزو دستور شود .

نایب رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا مخالفید .

سلیمان میرزا - خیر بنده يك پیشنهادی دارم .

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - ما يك قوانین مهمی كه نداریم باید از مجلس بگذرانیم قانون بلدیه داریم چیزی كه هست محتاج بيك تجدید نظر است اما سایر قوانین را نداریم و باید آنها را بگذرانیم هزار ها قانون برای مملكت ملازم است .

ديگر اینکه قانون بلدیه را كه از كمیسیون آمده آقایان ندیده اند يك قانونی است باین قطر (اشاره با دودست) شما هر از قانون مهمتر از قانون بلدیه دارید ولی قانون بلدیه جزو قوانین مهم نیست .

قانون نظام اجباری دارید و چندین قانون مهم ديگر شما آن قوانینی كه دارید لازم نیست تجدید نظر كنید . آن

قوانینی كه برای برای مملكت لازم است آنها را بگذرانید و جلو بیندازید و بنا بر این بنده باین طریق مخالفم مگر اینکه آقای حائری زاده كه خیلی اصرار بگذشتن این قانون دارند يك پیشنهادی بفرمایند بطور طرح قانونی كه همین قانونی را كه كمیسیون تصویب کرده و راپرت داده است بموقع اجرا بگذرانند و برای مملكت هم هیچ ضرری ندارد .

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای حائری زاده آقایان بكمه موافقت قیام فرمایند .

(عده كثیري قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد پیشنهادات ديگری هم رسیده يكي راجع به سجل احوال و ديگری راجع بطرح قانونی تاریخ رسمی ایران از طرف آقای تقي زاده و شاهزاده سلیمان میرزا این دو فقره هم قرائت میشود .

پیشنهاد شاهزاده نصرت الدوله - پیشنهاد میکنم بقیه قانون سجل احوال در درجه دوم باشد .

نایب رئیس - قانون سجل احوال هنوز از كمیسیون خبرش داده نشده و چون باید طبع و توزیع شود شاید برای جلسه آتیه حاضر شود .

آقای نصرت الدوله (اجازه)

نصرت الدوله - اولاً در كمیسیون این قانون تمام شده و يك نقص مختصری داشت كه امروز صبح در موقع تنفس مذاكره شد و متفق علیه شد بعلاوه يك چیزی كه باید آقایان توجه بفرمایند این است كه قانون سجل احوال يك قانونی است كه تمام شده و شورردم آن شده است فقط دو پایه ماده آن ارجاع بكمیسیون شده كمیسیون هم در آن مواد نظریه خود را اتخاذ کرده همانطور كه آقای حائری زاده فرمودند بنده هم تصدیق میکنم كه قانون بلدیه يك قانونی است كه ما باید تكلیف آنرا مین كنیم هم از نقطه نظر قانون نظام اجباری و تهیه زمینه برای اجرای آن هم از نقطه نظر خود قانون سجل احوال و ناقص نماند .

بنده تقاضا میکنم این دوسه ماده كه بیش از بیست دقیقه معطلی ندارد این را تمام بفرمایند بعد قوانین ديگر مطرح شود و حتی اگر نظامنامه به بنده اجازه میداد عرض میكردم كه این دو ماده مقدم بر قانون بلدیه شود زیرا يك وقت طولانی باید درش مذاكره كرد و بالاخره در بیست دقیقه و نیم ساعت و يك جلسه تمام نخواهد شد حالا بسته است بنظریه آقایان

نایب رئیس - آقای كازرونی (اجازه)

كازرونی - اولاً همانطور كه از

طرف مقام ریاست اظهار شد قانون سجل احوال طبع و توزیع نشده كه ما مطالعه کرده باشیم و تا زمانیکه طبع و توزیع نشده نمیشود و بعلاوه مجلس رأی داد كه در مرتبه دوم قانون بلدیه جزو دستور شود حالا اگر برای بعد از تنفس پیشنهاد بفرمائید بنده چندان مخالفتی ندارم

نصرت الدوله - اصلاح میکنم پیشنهاد خود را و بعد از تنفس پیشنهاد می كنم .

نایب رئیس - رأی میگیریم باین پیشنهاد باین اصلاح

دست غیبی - بنده اخطار نظامنامه دارم .

نایب رئیس - بفرمائید

دست غیبی - این رأی را نمی شود حالا گرفت برای اینکه قبل از توزیع نمی شود گفتگوی مطرح لایحه در مجلس بیاید و باید بعد از توزیع باشد یا اصلاح یا خیر كمیسیون بعد از آنكه طبع و توزیع شد باید جزو دستور گذارده شود

نایب رئیس - چون ممكن است قبل از بیست و چهار ساعت طبع و توزیع شود اگر چنانچه قبل از بیست و چهار ساعت توزیع شد مطرح میشود و بالاخره برخلاف نظامنامه نیست ممكن است توزیع شود و برای پس فردا حاضر باشد رأی میگیریم به پیشنهاد آقای نصرت الدوله آقایان موافقین قیام فرمایند .

(عده كثیري قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد . پیشنهاد آقای تقي زاده و شاهزاده سلیمان میرزا راجع بتاریخ ایران .

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای تقي زاده - این جانب پیشنهاد میکنم كه طرح قانونی راجع به تاریخ رسمی ایران جزو دستور جلسه آتیه شود .

پیشنهاد شاهزاده سلیمان میرزا - چون ماههای جلایي يك ماده بیشتر نیست و وقت هم در شرف اختتام است لذا تقاضا می نمایم جزو دستور روز سه شنبه قرار داده شود .

نایب رئیس - آقای تقي زاده (اجازه)

تقي زاده - بنده ابتدا اجازه خواستم و میخواستم عرض كنم كه همه پیشنهادها را پشت سر هم بخوانند تا آقایان متوجه شوند هر کدام مهمتر است رأی بدهند و البته آقایان تصدیق میفرمایند كه این قانون يك خصوصیتی دارد كه در هیچيك از قوانین نیست چون مقصودم این است كه از روز اول حمل اجرا شود و در این شب عید خیلی مبارك است كه این قانون جدید بگذرد و بترتیب سال شمسی تازه رایج گردد و خودش هم يك ماده است و در كمیسیون معارف تمام شده . و بنده میخواستم

پیشنهاد كنم چون فوریتش هم تقاضا شده است بیش از همه مطرح شود

نایب رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - بعد از بیانات آقای تقي زاده توضیحی ندارم و عرض میکنم چون چند روز بیشتر بول نوروز نداریم اگر آقایان توجه بفرمایند روز سه شنبه این قانون تمام شود بهتر است و عملی خواهد شد .

نایب رئیس - آقای دامغانی (اجازه)

شیرتمندار دامغانی - بنده مخالفم پس از اینکه مجلس رأی داد در درجه اول بندر جزو دستور و بعد قانون بلدیه و بعد هم سجل احوال اولاً ديگر وقتي باقي نخواهد ماند و ثانیاً این پیشنهاد آنقدرها اهمیت ندارد كه اسامی عربی را فارسی قرار بدهند در مقابل اقتصادیات بودجه

و سایر قوانین مهمه تغییر الفاظ عربی به فارسی یا تركی بفارسی چندان مهم نیست و بنده معتقدم كه اهمیت سایر قوانین بیش از این قانون است

نایب رئیس - رأی میگیریم باین پیشنهاد .

دست غیبی - چهارم مطرح شود

سلطان العلماء - بنده اخطار نظامنامه دارم

نایب رئیس - بفرمائید .

سلطان العلماء عرض میکنم بنده عضو كمیسیون معارف هستم و هیچ نمیدانم كه باین خیر چه وقت رأی گرفته شود چه وقت طبع و توزیع شد

نایب رئیس - این اخطار نظامنامه نیست

سلطان العلماء طبع و توزیع نشده است نایب رئیس طبع و توزیع شده است سر كار ملاحظه فرموده اید

سلطان العلماء بپنده كه هنوز رسیده است .

نایب رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - جزو دستور شدن راپرت كمیسیون قبل از طبع و توزیع منافی با نظامنامه نیست نظامنامه می گوید راپرتی كه بخواند همین آن در مجلس مطرح شود بیست و چهار ساعت قبل از آن به بعد طبع و توزیع شود ما كه حالا نمی خواهیم جزو دستور گذاریم كه در این جلسه مطرح كنیم كه شما بفرمائید بیست و چهار ساعت قبل توزیع نشده رأی دادن برای جزو دستور شدن جلسه غیر از مطرح شدن در همان جلسه است و هیچ منافی با نظامنامه هم نیست و ممكن است در درجه چهارم جزو دستور و فرار داده شود در صورتیكه قبل از بیست و چهار ساعت طبع و توزیع شد مطرح می شود والا میماند برای جلسه ديگر

نایب رئیس - چون عده برای رأی كافی

نیست میماند برای جلسه آنبه .

(مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

نائب رئیس مجلس شورای ملی

سهام السلطان

منشی علی اقبال الممالک

منشی معظم السلطان

جلسه صد و چهل و سوم

صورت مشروح مجلس

صبح سه شنبه بیست و هفتم

حوت ۱۳۰۳ مطابق بیست

و یکم شعبان ۱۳۴۲

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر

بریاست آقای سهام السلطان

نایب رئیس تشکیل گردید

(صورت مجلس یوم یکشنبه

بیست و پنج حوت را آقای

آقامیرزا جواد خان قرائت نمودند)

نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه

مخالفی نیست ؟

آقای حائری زاده

(اجازه)

حائری زاده - نظر من هست که

آقای رئیس جلسه قبل تشریف نداشته

اسم ایشان را جزء غائبین بی اجازه

نوشته اند نه جزء غائبین با اجازه خوب

است تکلیف این مسئله معلوم شود

نایب رئیس - همینقدر که در جلسه

حضور نداشته معلوم میشود که تشریف

نداشته اند لازم با اسم بردن در جلسه نیست

معمول هم نبوده است در صورت جلسه

مخالفی نیست ؟

بعضی از نمایندگان - خیر

نایب رئیس - یک پیشنهادی از طرف

جمعی از آقایان راجع بدستور رسیده است

قرائت میشود

آقای سید یعقوب - بنده قبلاً اجازه

خواسته بودم

نایب رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - يك موضوعی

هست که بنده توجه آقایان نمایندگان

را به آن جلب میکنم و از مقام محترم ریاست

هم تقاضای می کنم بوزارت مالیه تذکر

بدهند .

حقیقتاً این مسئله خیلی باعث تعجب

است که راجع بمالیه و مامورین مالیه هر

چه در مجلس صحبت میشود که لااقل يك

اندازه جریان قانونی را ملاحظه و رعایت

کنند نمیشود

پریروز در روزنامهجات همه آقایان

خواندند که در ملایر و نویسندگان و آن قسمت

ها مامورین مالیه میروند سرمودیان مالیات

پول بگیرند .

ملت که سکه خانه ندارد پول هم که

ندارد .

يك پولهایی که بدست آنها آویزان

است (انسان نمی تواند بگوید پولهای

گوشه بسته بالاتر در این نمی توانم عرض